

Sterfte

Tabel 1 Aantal sterfgevallen (per jaar) in Utrecht over de periode 2007-2010, uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en wijk (Bron: CBS)

		totaal	mannen	vrouwen
TOTAAL		1839.25	854.50	984.75
LEEFTIJD	0-jarigen	18.50	9.75	8.75
	1-24 jaar	16.25	9.50	6.75
	25-44 jaar	61.75	38.50	23.25
	45-54 jaar	88.00	50.50	37.50
	55-64 jaar	193.50	113.75	79.75
	65-69 jaar	131.25	79.50	51.75
	70-74 jaar	182.50	108.00	74.50
	75-79 jaar	242.75	136.00	106.75
	80-84 jaar	307.50	134.75	172.75
	85 jaar en ouder	597.25	174.25	423.00
WIJK	West	154.25	75.75	78.50
	Noordwest	218.50	123.50	95.00
	Overvecht	356.75	150.25	206.5
	Noordoost	197.25	89.00	108.25
	Oost	134.25	59.50	74.75
	Binnenstad	76.00	33.75	49.00
	Zuid	185.25	84.50	100.75
	Zuidwest	290.50	123.00	167.50
	Leidsche Rijn	52.75	28.75	24.00
	Vleuten-De Meern	173.75	86.50	87.25

Tabel 2 Bruto sterfte, de absolute sterfte per 10.000 inwoners in Utrecht, 4-jaarsgemiddelde 2007-2010, naar geslacht (Bron: CBS)

		totaal	mannen	vrouwen
TOTAAL		61.23	58.85	63.45
WIJK	West	57.33	58.77	56.00
	Noordwest	54.00	63.30	45.34
	Overvecht	113.88	99.13	127.71
	Noordoost	55.46	53.49	57.20
	Oost	45.49	43.55	47.16
	Binnenstad	46.22	40.98	51.47
	Zuid	71.04	67.02	74.80
	Zuidwest	83.63	72.35	94.44
	Leidsche Rijn	24.66	26.73	22.57
	Vleuten-De Meern	45.75	46.16	45.36

Tabel 3 Bruto sterfte, de absolute sterfte per 10.000 inwoners in Utrecht, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, 4-jaarsgemiddelde 2007-2010, naar geslacht (Bron: CBS)

		Gemeente Utrecht	Gemeente Amsterdam	Gemeente Den Haag	Gemeente Rotterdam	Nederland
TOTAAL		61.23	73.19	86.35	94.83	81.79
GESLACHT	Man	58.85	71.06	78.79	90.29	80.16
	Vrouw	63.45	75.26	93.66	99.20	83.39

Tabel 4

Sterfte naar doodsoorzaken (per 10.000) en Standardized Mortality Ratio (SMR) in Utrecht, 4-jaarsgemiddelde 2007-2010, naar geslacht (Bron: CBS)

	totaal			mannen			vrouwen		
	sterfte per 10.000	SMR (NL=100)	95% BI	sterfte per 10.000	SMR (NL=100)	95% BI	sterfte per 10.000	SMR (NL=100)	95% BI
Kwaadaardige nieuwvormingen	22.64	102	(97 – 106)	23.57	101	(96 – 108)	21.52	104	(98 – 110)
Alvleesklier	1.42	113	(95 – 134)	1.44	119	(93 – 152)	1.39	108	(83 – 137)
Borst	1.74	97	(83 – 113)	0.07	232	(48 – 677)	3.39	94	(81 – 110)
Dikkedarm- en endeldarm	2.46	92	(80 – 105)	2.27	85	(70 – 103)	2.62	101	(84 – 120)
Luchtpijp (-vertakkingen) en long	6.30	116	(107 – 126)	7.70	115	(103 – 127)	4.82	124	(108 – 141)
Lymfatisch en bloedvormend weefsel	1.25	79	(66 – 94)	1.55	93	(73 – 116)	0.94	65	(48 – 86)
Maag	0.74	93	(72 – 118)	0.87	94	(67 – 127)	0.61	95	(64 – 137)
Prostaat	1.47	109	(91 – 128)	2.91	115	(97 – 136)	0.00	n.v.t.	n.v.t.
Slokdarm	0.82	101	(80 – 126)	1.06	89	(66 – 118)	0.59	136	(92 – 195)
Ziekten van hart- en vaatstelsel	20.49	97	(93 – 101)	18.70	98	(92 – 105)	22.11	97	(92 – 103)
Ziekten van de kransvaten	5.82	98	(90 – 106)	6.44	98	(88 – 110)	5.14	99	(87 – 112)
Acuut hartinfarct	3.96	99	(89 – 109)	3.93	91	(78 – 105)	3.98	111	(96 – 127)
Hersenvaatletsel (CVA)	4.36	91	(83 – 100)	3.19	88	(75 – 104)	5.47	93	(82 – 104)
Hartfalen	3.03	93	(83 – 104)	2.45	103	(85 – 123)	3.57	88	(76 – 102)
Overige hartziekten	6.18	96	(88 – 103)	5.10	94	(83 – 107)	7.21	97	(87 – 107)
Overige ziekten van kransvaten	1.85	95	(81 – 110)	2.52	114	(94 – 136)	1.17	73	(56 – 95)
Ziekten van de ademhalingsorganen	8.08	112	(104 – 120)	7.96	114	(103 – 126)	8.12	113	(102 – 125)
Longontsteking	2.77	100	(89 – 112)	2.69	110	(92 – 130)	2.83	94	(79 – 110)
COPD	3.92	117	(105 – 129)	4.02	114	(99 – 132)	3.77	125	(108 – 145)
Niet-natuurlijke doodsoorzaken	3.54	114	(103 – 126)	3.66	104	(90 – 120)	3.43	129	(111 – 149)
Ongevallen	2.10	112	(97 – 127)	1.97	101	(83 – 123)	2.24	125	(103 – 149)
Vervoersongevallen	0.31	70	(49 – 97)	0.46	73	(48 – 107)	0.16	66	(30 – 125)
Accidentele val	1.51	132	(112 – 155)	1.10	122	(92 – 159)	1.90	139	(113 – 170)
Accidentele verdrinking en accidentele vergiftiging	0.15	119	(71 – 188)	0.21	113	(60 – 193)	0.09	143	(46 – 333)
Zelfdoding	0.95	110	(90 – 133)	1.18	97	(75 – 124)	0.72	141	(102 – 191)
Moord en doodslag en "gebeurtenissen opzet onbekend"	0.13	112	(64 – 182)	0.24	138	(73 – 235)	0.06	64	(13 – 186)
Sterfte aan overige doodsoorzaken									
Dementie	3.77	89	(80 – 98)	1.87	85	(68 – 104)	5.63	89	(79 – 100)
Diabetes mellitus	2.28	137	(120 – 157)	2.27	159	(130 – 192)	2.28	122	(101 – 147)
Psychische stoornissen	3.49	94	(85 – 104)	1.90	92	(75 – 112)	5.05	94	(83 – 106)
Ziekten van zenuwstelsel en zintuigen	1.89	81	(70 – 94)	1.77	91	(73 – 112)	1.99	75	(61 – 91)
Ziekten van de spijsverteringsorganen	3.24	113	(101 – 126)	3.04	123	(104 – 145)	3.41	106	(91 – 123)
Ziekten urinewegen en geslachtsorganen	2.04	119	(104 – 137)	1.66	122	(97 – 151)	1.91	119	(99 – 142)
Infectieuze en parasitaire ziekten	1.25	115	(95 – 137)	1.11	113	(85 – 148)	1.38	117	(91 – 148)
Alle doodsoorzaken	74.75	103	(101 – 106)	70.79	105	(101 – 108)	78.15	103	(100 – 106)

* vetgedrukt is significant afwijkend van het Nederlands gemiddelde.

Tabel 5

Sterfte naar doodsoorzaken en Standardized Mortality Ratio (SMR): vergelijking Utrecht, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Nederland, 4-jaarsgemiddelde 2007-2010, naar geslacht (Bron: CBS)

	totaal			mannen			vrouwen		
	sterfte per 10.000	SMR (NL=100)	95% BI	sterfte per 10.000	SMR (NL=100)	95% BI	sterfte per 10.000	SMR (NL=100)	95% BI
Alle doodsoorzaken									
Gemeente Utrecht	74.75	103	(101 – 106)	70.79	105	(101 – 108)	78.15	103	(100 – 106)
Gemeente Amsterdam	78.35	107	(106 – 109)	74.69	110	(108 – 112)	81.05	106	(104 – 108)
Gemeente Den Haag	76.22	104	(103 – 106)	72.59	107	(104 – 109)	79.54	104	(102 – 106)
Gemeente Rotterdam	80.90	111	(109 – 112)	77.89	114	(112 – 117)	83.05	109	(107 – 111)
Nederland	72.12	100	(100 – 100)	67.52	100	(100 – 100)	75.31	100	(100 – 100)

* vetgedrukt is significant afwijkend van het Nederlands gemiddelde.

Tabel 6

Verloren levensjaren (ratio en per 100.000 van de bevolking) in Utrecht, 4-jaarsgemiddelde 2007-2010,
naar geslacht (Bron: CBS)

	totaal		mannen		vrouwen	
	YPPL per 100.000	ratio	YPPL per 100.000	ratio	YPPL per 100.000	ratio
Kwaadaardige nieuwvormingen	1932.91	0.98	2031.37	0.99	1838.90	0.97
Alvleesklier	111.68	1.10	136.70	1.19	87.78	1.00
Borst	198.40	0.91	2547.90	0.88	387.03	0.91
Dikkedarm- en endeldarm	149.39	0.80	154.23	0.73	144.77	0.90
Luchtpijp (-vertakkingen) en long	585.79	1.22	638.83	1.17	535.14	1.30
Lymfatisch en bloedvormend weefsel	114.33	0.74	177.98	0.97	53.56	0.43
Maag	72.77	1.13	95.52	1.20	51.05	1.04
Prostaat	63.99	1.38	131.01	1.41	n.v.t.	n.v.t.
Slokdarm	72.13	0.92	108.22	0.87	37.66	1.14
Ziekten hart- en vaatstelsel	882.64	0.97	1214.82	0.99	565.44	0.94
Ziekten van de kransvaten	270.53	0.84	416.68	0.86	130.96	0.81
Acuut hartinfarct	198.62	0.81	294.44	0.79	107.11	0.85
Hersenvaatletsel (CVA)	178.28	1.01	203.74	1.09	153.97	0.93
Hartfalen	61.00	1.07	93.33	1.20	30.13	0.82
Overige hartziekten	249,38	0,97	350,35	0,98	152,97	0,97
Overige ziekten van kransvaten	71,91	0,96	122,24	1,06	23,85	0,68
Ziekten van de ademhalingsorganen	270.49	1.16	317.22	1.20	225.86	1.11
Longontsteking	68.49	0.97	108.22	1.24	30.54	0.57
COPD	133.34	1.19	127.50	1.10	138.91	1.29
Niet-natuurlijke doodsoorzaken	638.31	0.96	906.10	0.93	382.59	1.07
Ongevallen	243.56	0.82	358.67	0.80	133.64	0.91
Vervoersongevallen	118.53	0.72	189.81	0.77	50.46	0.61
Accidentele val	45.76	1.06	44.60	0.74	46.86	1.77
Accidentele verdrinking en accidentele vergiftiging	54.92	1.07	88.77	1.07	22.59	1.14
Zelfdoding	333.84	1.10	445.86	1.02	226.86	1.33
Moord en doodslag en "gebeurtenissen opzet onbekend"	52.56	1.00	84.48	1.18	22.09	0.66
Sterfte aan overige doodsoorzaken						
Dementie	27.18	0.98	27.17	1.07	27.20	0.92
Diabetes mellitus	132.27	1.58	185.34	1.66	81.59	1.44
Psychische stoornissen	71.87	1.10	105.95	1.36	39.33	0.74
Ziekten van zenuwstelsel en zintuigen	155.47	0.90	198.13	1.01	114.73	0.76
Ziekten van de spijsverteringsorganen	191.94	1.09	247.12	1.09	139.25	1.10
Ziekten urinewegen en geslachtsorganen	41.31	1.09	45.57	1.11	37.24	1.07
Infectieuze en parasitaire ziekten	75.29	1.00	91.49	0.98	59.83	1.03
Alle doodsoorzaken	5295.69	1.01	6364.00	1.02	4275.53	1.01

Definities

Bruto sterfte: Het aantal overledenen per 10.000 inwoners over een periode van vier jaar.

SMR: De 'indirect gestandaardiseerde mortaliteitsratio' (SMR) geeft de verhouding weer tussen het aantal sterfgevallen in een bepaalde regio (Utrecht) en het aantal sterfgevallen dat theoretisch verwacht kan worden als in die regio dezelfde leeftijdsspecifieke sterfte zou voorkomen als in een referentieregio (Nederland).

SMR (betrouwbaarheidsinterval): In de sterfte data is vooral het betrouwbaarheidsinterval rond de SMR belangrijk. Is het betrouwbaarheidsinterval breed, dan is de sterfte in een bepaald jaar sterk beïnvloed door kansfluctuatie. Is het betrouwbaarheidsinterval smal, dan is kansfluctuatie van weinig invloed op de SMR. Is er geen verschil tussen de regio (Utrecht) en Nederland dan zal de SMR de waarde 100 hebben. Ligt de waarde 100 binnen het betrouwbaarheidsinterval van de SMR, dan is het verschil tussen de sterfte in de regio en de verwachte sterfte op grond van de Nederlandse sterfte door kans ontstaan met een waarschijnlijkheid die groter is dan 5%. Dit betekent dat het verschil is ontstaan omdat in dat jaar of die periode er toevallig in de regio wat meer of minder mensen overleden.

Sterfte per 10.000: Direct gestandaardiseerde aantallen naar 34 oorzaken per 10.000 inwoners. Bij directe standaardisatie worden de leeftijdsspecifieke cijfers van de indexpopulatie (inwoners Utrecht) toegepast op een standaardpopulatie, in dit geval de bevolking van heel Nederland per 1 januari 2000. De resulterende aantallen overledenen per 10.000 van de standaardpopulatie zijn direct vergelijkbaar, zonder dat verschillen in de leeftijdsopbouw als verklaring een rol spelen.

Sterfte per leeftijdsgroep: Het gemiddeld aantal sterfgevallen per jaar gedurende de periode van vier jaar.

YPLL: De YPLL (het aantal potentieel verloren levensjaren) geeft het totaal aantal jaren dat een groep mensen extra zouden hebben geleefd tot aan een bepaalde leeftijd als zij niet waren overleden aan een bepaalde doodsoorzaak. Alle sterfgevallen naar doodsoorzaak zijn genomen voor de leeftijdsgroep tussen de 0 en 80 jaar, en het aantal leefjaren dat ieder sterfgeval verliest bij overlijden is: 80 minus de leeftijd van overlijden. Om vergelijkingen te maken wordt YPLL ook per 100.000 van de betreffende bevolking gepresenteerd.

YPLL-ratio: De YPLL-ratio geeft het relatieve percentage van de waargenomen YPLL vergeleken met de verwachte YPLL indien de indexpopulatie (inwoners Utrecht) dezelfde leeftijd en geslacht specifieke sterftekans hadden gehad als de Nederlandse bevolking. Op deze manier worden leeftijdsverschillen tussen groepen weggenomen (indirecte standaardisatie).